

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Exempla, In Septem Capitalivm Vitiorm Detestationem,
Per Qvadragesimam, An. 1646. narrata**

Stengel, Georg

Ingolstadij, 1649

§. 18. Acediam omni studio excutiendam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49161](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49161)

pietatem, properare ad Angelicam societatem, suspirare ad amissam hereditatē, excitare remissam voluntatem, flere commissam iniquitatem. Cur talem Deus non euomat ex ore? cur illi non tandem neget tempus pœnitentiæ? qui tempus pœnitentiæ in malitiæ occasionem commutat? & velut inculta terra, pro spicis spinas; pro frugibus tribulos gignit? virtutibus vacuus, vitijs plenus: vel certè salici similis, vt eum S. Bonauentura comparat, quæ nullum fructum, sed vmbra duntaxat facit: nullum enim boni operis fructum, sed vmbra solùm facit & refrigerium diabolo, de quo Iob ait: *Circumdant eum salices infructuose*. Ita piger & puluinar, & vmbra diaboli, non dat locum Deo. *Qua enim conuentio Christi ad Belial?* Dat autem locum diabolo. Notum est enim illud, apud Cassianum, *Operantem damone vno pulsari, otiosum verò innumeris spiritibus deuastari*.

S. Bonau.
in dicta
salutis
tit. 1. c. 7.

Iob c. 40.

2. Cor. 6.
15.

Cassian.
l. 10. c. 7.

XVIII.
ACEDIAM

OMNI
STUDIO
EXCUTI-
ENDAM.

S. Dama-
scen. l. 2.
de fid.

Atque hoc optimum est, contra hoc vitium, remedij genus, assiduus labor, desidiæ è diametro oppositus. *Si enim acedia est tristitia aggranans mentem, vt nihil boni ei agere libeat*, quemadmodum Damascenus docet, profectò ei locum non dabit, quisquis à diuino opere non est cessaturus. Ad quem labo-

Eccl. 9.
19.

Cic. de
senect.

S. Leo.
serm. 5.
de ieiun.
7. mensis.

Matth.
26. 41.

rem nos excitat & vitæ breuitas, & authoritas scripturæ dicentis: *Quodcunque facere potest manus tua, instanter operare, quia nec opus, nec ratio, nec sapientia erunt apud inferos, quò tu properas.* O quot horæ prætereunt otiosis, quibus cœlum mereri possent! hodie cessant, quasi crastina dies certa sit? in iuuentute nugantur, quasi pro serijs agendis, quisquam sibi possit promittere senectutem? *Quis tam stultus est, ait Cicero, quamuis sit adolescens, cui sit exploratum, se ad vesperam esse victurum?* *Hæc, inquit D. Leo, sollicitissima meditatio debet esse sapientis, ut, quoniam breues dies istius vita, & incerta sunt spatia, nunquam sit mors morituro impronisa; nec in inordinatum incidat finem, qui se nouit esse mortalem.* Non nouerat Parisiensis ille adolescens, hinc imparatus erat. Immo, etiam postquam morbus eum docuit, mortem non procul abesse, desidiam non abiecit; quia mens non inest centauris, & ille in malo induruit. Lapidem non nisi magnis artibus molliuntur: nec tardum animal asinus sinit se ad ludos Circenses, & stadia decurrenda erudiri. Superest oratio, qua isti sibi excutiant torporem. Ad dormientes, & nocte dormientes, sed dormientes, in loco orationi destinato, dixit Christus: *Vigilate, & ora-*

& orate, ut non intretis in tentationem. Sed quia pigrorum non est vigilare; neque orare dormientium, saltem vigilantes orent, pro ijs, qui profundo peccatorum somno demersi nesciunt, vigilantné, an somnient: & ad pij fratris, de quo dixi, exemplum, *ignito eloquio* torpentes extimulent, adigantque ad SS. Sacramenta, præsertim Pœnitentiæ atque Eucharistiæ frequentanda, quod itidem frater ille fructuosè fecit. His enim cor hominis purgari, confirmari, & ad bene agendum solet roborari: per hæc Spiritu S. in præcordia admissio, solet homo, quantumuis crassus, quantumuis in nauibus, immo sordibus educatus, quantumuis frigidus & tardus ita inflammari, vt jam feruidè currat, qui antea languidè desidebat. *Nescit tarda molimina Spiritus sancti gratia.* Et vel Sallustius dixit: *Ubi socordie atque ignauia te tradideris, nequicquam deos implorabis.* Vt ergo Spiritus diuinus te inflammet, ignauiam detestare: quam magis detestaberis hoc Spiritu incensus. Antiquum remedium est:

Qui non vult fieri desidiosus, amet.

Deum amans calebis. Calor veloces, frigus tardos facit. Ardentissimè in via Domini progrediuntur, qui igne hoc cœlesti in-

Matth.
26. 41.

calescunt. Est enim Sanctus Spiritus iste, vita nostra spiritualis; est spiritui nostro, quod est spiritus noster carni nostræ. Grande est discrimen inter spiritum & carnem: *Spiritus promptus est, caro infirma.* Spiritus est res subtilis; caro est crassa. Spiritus est res incorporea, simplex, viua, mobilis, pura, intelligens, immortalis; caro est res corporea, multiplex, impura, sordida, torpens, sensu & ratione destituta, corruptioni obnoxia. Et tamen spiritus iste, anima, inquam, si carni vniatur, vi sua, præsentiaque carnem mirabiliter extollit, ad se trahit, sibi que ita copulat & iungit, vt caro fiat viua, pulchra, mobilis, bonorum animæ particeps, & quodammodo spiritualis. Denique vnus ex utroque homo constat; qui quamuis, ratione carnis, sit corporeus, mortalis, & rationis expers; tamen ratione animæ, eiusque naturæ, est incorporeus, immortalis, & mente ornatus; aptus ad intelligendum, idoneus ad agendum & operandum. Vno verbo, per hanc animæ cum corpore coniunctionem, corpus animatur; &, quod alioqui, suo pondere, descendit & aggrauat animam, ab anima tamen ad summa eleuatur, vt viuat, vt videat, vt audiat, vt ambulet, vt currat, sensibus.

sibusque omnibus rectè vti possit. Quale igitur est corpus, seu caro, sine, aut cum anima; talis est ipsa quoque anima nostra, sine, aut cum S. Spiritu. Quo si caret, anima nostra infirma est; si autè eo Spiritu prædita est, viribus pollet. Ille enim *infirma nostri corporis virtute firmans perpeti*, ad opera pietatis nos promptos reddit. Sine hoc Spiritu, nihil nisi carnem sapiunt homines, in terrena, in crassa, in impura, in sordida, more pecorum, & tanquam obesi porci feruntur; torpent; corrumpuntur; deniq; ratione & vita spirituali destituuntur, & velut mortui iacent, sine sensu, nec se mouent; sed in sordibus suis computrescunt. Quòd si autem hoc Spiritu pleni, *virtute ex alto induantur*, velut, è somno, aut à morte excitati, viuere, moueri, vigere, ac suam aliorumque æternam salutem cupientissimè curare incipiunt; ut videre fuit, in Apostolis, qui & ipsi, ante S. Spiritus aduentum, Iudæorum metu, domi se, intraque parietes continebant; postquam autem Spiritus ille vehemens linguis igneis eos inflammavit, tanquam vitali calore concepto, animati prodierunt, Christum, coram omni tribunali, & *ante omnes reges, & præsides, & tyrannos*, heroica libertate, professi. Quid

Luc. 24.
49.

Act. 5. 41.
Luc. 21. 12.

A a 5

multis

- Pfal. 18. 5.** multis opus est? *In omnem terram exiuit sonus eorum, & in fines orbis terra verba eorum;* Christi causa, paratorum omnia facere, omnia pati. Hunc ergo Spiritum, si abest, vochemus & inuocemus; si adest, non contristemus; eo praesente, vigor & ardor, vita & virtus erit in nobis. Cuius rei exemplum & imaginem expressit, quando *formauit Dominus Deus hominem de limo terra, & inspirauit in faciem eius spiraculum vite, & factus est homo in animam uiuentem.* *Limus terra sumus, & pigrum lutum, è quo nos non Prometheus aliquis, sed diuinus figulus finxit. Spiraculum vite spiritualis est S. Spiritus. Itaque tunc demum in animam spiritualiter uiuentem euadimus; tunc verè in ipso uiuimus, & mouemur, & sumus, si hoc vite spiraculum nobis Dominus Deus inspiret. Ad hunc lucis radium, uidemus animæ nostræ & pericula, & auxilia.*
- Pfal. 147. 18.** Hic si *flabit spiritus, fluent aqua* lachrymarum; ac vera de peccatis poenitentia, nullum relinquet locum desperationi. Hic Spiritus etiam illi, qui *in profundum venit, & quem scelerum suorum tempestas demersit, secundam post naufragium tabulam* ostendet, docebitque extremo discrimine laborantes sacram anchoram foluere; si neque docentem spernamus, neque
ducen-

ducentem repudiemus. Maximum præsidium est, Spiritui Sancto aditum patefacere; maximum periculum, resistere; eumque salutaria suauissimè inspirantem repellere. Quem ille à se admissum potest credere; qui gaudet pietate; ille exclusum existimare, cui tædiū est, de cœlo cogitare, nausea audire de Deo, abominatio facere ea, quæ æternam coronam mereantur. Quis enim censeat, in illo Spiritum diuinum habitare, aut operari, qui cū *Domino in latitia seruire*, & de meditationibus sacris, de diuino cultu, de usu sacramentorum, de exercitio virtutum magnum animi gaudium deberet persentiscere, tristatur, quoties illi in mentem venit aliquid diuinum? quoties ad templum eundum? quoties orandum? quoties confitenda peccata, & conscientia emaculanda? quoties cœli manna, Angelorum esca, epulum ineffabile, panis omnem dulcedinem habens est percipiendus? quoties denique de Deo, deque rebus æternis est audiendum? *Usque quò, piger, dormies? quando consurges è somno tuo?* The- mistocles Hieronem cum equitatu ad ludos Olympicos venientem vetuit certamem spectare. Interrogatus, cur hominem excluderet? Non æquum esse respondit, vt is, qui
maximi

Psal. 99. 2.

Prou. 6. 9.
Ælian.
l. 9. Var.
cap. 5.

maximi periculi se socium non præbuisset, ad communem conuentum ludicraq; spectacula admitteretur. Neque ad beatam illam societatem admittetur, neque cum Christo regnabit, qui in terris cum illo non vult pati. *Non coronabitur, nisi qui legitime certauerit.* Cælo vis potiri? vigila; labora; suda; sine fatigatioone sursum non tenditur. Deorsum cadere possunt, non ascendere dormientes, Paralyticum in grabato homines ad Christum, Lazarum Angeli in sinum Abrahamæ portauerunt; pigrum nunquam ad cælum portabunt. Superi omnia laboribus vendunt, Coronam pugna, mercedem labor, præmium merita reportant. Denique *regnum cælorum vim patitur, & violenti diripiunt illud.* Non itur illic per rosas, sed per spinas. Nemo sibi imaginetur, in arduis, facilitatem. Qui mollem viam, qui facilitatem sectatur, *facilis descensus Auerni.* Hanc otiosus sedem speret. Æterna beatitudo virtutis est præmium, Pro æterna damnatione non est laborandum. Leuiore Tartara, quam sidera pretio possunt haberi. Desidia atque otio eò potest perueniri, Licet cetera vitia absint, etiam nihil fecisse, est infernum meruisse. Itaque *vade ad formicam, o piger, & considera vias eius, & discite sapientiam*

Matth. 11.
12.

Prou. 6.
6.

entiam, quæ cum non habeat ducem, nec præceptorem, nec principem, parat in æstate cibum sibi, & congregat in messe, quod comedat. Tu quoque, si lapidis, thesauriza tibi thesaurum in cælo.

Matth. 6
20.

FINIS.

Omnia ad maiorem Numi-
nis gloriam.

INDEX